

Paikallinen virka- ja työehtosopimus työaikapankista

Sopimuksen soveltaminen

Sopimusta sovelletaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen sovellettaviin virka- ja työehtosopimuksiin lukuun ottamatta LS-sopimusta ja kokonaistyöajassa olevia henkilöitä.

Työaikapankkijärjestelmän tarkoitus

Työaikapankilla tarkoitetaan työ- ja vapaa-ajan yhteensovitusjärjestelyjä, joilla työaikaa tai vapaa-ajaksi muutettuja rahamääräisiä etuuksia voidaan sopimalla säästää ja pitää vapaana sovituisissa jaksoissa.

Työaikapankkiin liittyminen ja siitä eroaminen

Työaikapankkiin liittyminen perustuu viranhaltijan tai työntekijän vapaaehtoisuuteen. Liittymisilmoitus tehdään kirjallisena ja työaikapankkisopimus on voimassa toistaiseksi.

Ilmoitus pankkiin kerryttämisestä ja siirrettävistä korvauksista on tehtävä ennen tasoittumisjakson työvuorosuunnitelman tiedoksi antamista. Niissä tehtävissä, joissa ei ole käytössä tasoittumisjaksoa, voi työaikapankin kerryttäminen alkaa välittömästi.

Työntekijä/viranhaltija voi irtisanoa työaikapankkisopimuksensa kirjallisesti päättämään 3 kuukauden irtisanomisajalla. Työaikapankkiin kertyneet erät pyritään pitämään vapaana. Mikäli kertyneitä eräiä ei poikkeuksellisesti voida antaa vapaana, korvataan ne viranhaltijalle/työntekijälle työaikapankin irtisanomisajan päättymistä seuraavan säännöllisen palkanmaksun yhteydessä. Mikäli työaikapankkisaldo on irtisanomisajan päättyessä negatiivinen, peritään miinussaldo sopimuksen päättymistä seuraavasta palkasta. Samoin menetellään myös palvelussuhteen päättymisen yhteydessä. Sopimuksen ulkopuolelle jäävälle työntekijälle työaikakorvaukset suoritetaan virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti.

Työaikapankkiin siirrettävät erät

Työaikapankkiin voidaan kerätä lisä- ja ylityökorvauksia sekä varallaolo-, yö-, ilta-, lauantai- ja aattotyökorvauksia. Pankkiin voidaan kerätä myös liukuvan työajan kuukausittain leikkautuvat saldotunnit.

Pankin ulkopuolelle jäävät sunnuntaityö, vuosiloman säästövapaa sekä saamatta jääneestä viikoittaisesta vapaasta annettava korvaus.

Valitulta ajalta (esim. tasoittumisjakso) kertyvä korvaus on siirrettävä kokonaisuudessaan, sitä ei voi siirtää pankkiin vain osittain.

Työaikapankkiin siirrettävä/lainattava enimmäismäärä

Työaikapankkiin voidaan kerätä enintään + 115 tuntia ja pankista voi lainata enintään 24 tuntia. Työaikapankin enimmäismäärän ylitykset korvataan virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti.

Pankkivapaan ajalta maksettavat ansiot

Työaikapankkiin kertyneen vapaan ajalta maksetaan vapaan pitämisen ajankohdan mukainen varsinainen palkka.

Työaikapankkiin kertyneiden vapaiden pitäminen ei ole työajaksi luettavaa aikaa eikä vapaalla ole merkitystä lisä- ja ylityötä koskeviin määräyksiin.

Työaikapankkiin säästetyt erät eivät ole työssäolonveroista aikaa vuosilomaan oikeuttavia lomamääräytymiskausia laskettaessa. Työaikapankkiin säästettyjä vapaita annettaessa vapaata annetaan siten, ettei niiden pitäminen vähennä viranhaltijan/työntekijän vuosilomaoikeutta. Vapaat annetaan siten sellaisissa jaksoissa, että kaikissa kalenterikuukausissa on vähintään 35 tuntia työtä tai työssäolonveroista aikaa (esim. vuosilomaa).

Vapaiden pitäminen

Pankkivapaan pitämisestä sovitaan esihenkilön kanssa.

Jaksotyössä esihenkilö voi suunnitelmavaiheessa tasata jakson tunteja työaikapankin tunneilla enintään kahdeksalla tunnilla suunniteltavaa jaksoa kohti. Työaikapankkiin liittymisvaiheessa esihenkilö voi tasata tunteja myös lainasaldolla enintään 8 tuntia. Sen ylittävistä tuntimäärästä pitää sopia työntekijän kanssa. Jatkoissa lainasaldon käyttämisestä on aina sovittava työntekijän kanssa.

Sovellusohje:

Lainasaldoa (8 h tai työntekijän kanssa sovittava korkeampi tuntimäärä, kuitenkin korkeintaan 24 h) voi hyödyntää vain sillä jaksolla, jolla henkilö liittyy työaikapankkiin.

Työntekijän ja esihenkilön yhteisellä sopimuksella vapaata voidaan antaa myös ns. toteumamuutoksena. Työntekijällä on oikeus saada työaikapankkiin säästettyä vapaata vähintään kahden viikon säännöllistä työaikaa vastaava määrä vapaata kalenterivuodessa.

Jos vapaan pitämistä ei saada sovittua, työntekijä tekee esityksen halustaan pankkivapaan käyttöön. Työnantajan on työntekijän vaatimuksesta annettava vapaa seuraavan kuuden kuukauden aikana. Jos työnantaja määrää vapaan ajankohdan, työntekijällä on niin vaatiessaan oikeus saada vapaan sijasta korvaus rahana. (Työaikalaki (872/2019) 14 §)

Pääsääntöisesti vapaata ei voi pitää lomakautena eikä arkipyhäjaksoissa, ellei toiminta mahdollista sitä (esim. sulkujen aikana).

Sovellusohje:

Niissä yksiköissä, joissa toiminta on huomattavan supistettua tai yksikkö on kokonaan suljettu, voidaan pankkivapaata pitää myös em. aikoina.

Sovittu vapaa sitoo molempia osapuolia eikä siihen tehdä muutoksia. Muutosten tekeminen on mahdollista työntekijän suostumuksella tai yhdessä sopimalla sekä työnantajan yksipuolisella päätöksellä ainoastaan perustellusta syystä (lomake: Ilmoitus työvuoron muutoksesta).

Pääsääntöisesti vapaa voidaan pitää suunniteltuina kokonaisina päivinä. Pankkivapaa päivän arvo jaksotyössä on 8 tuntia. Muissa työaikamuodoissa päivän arvo on säännöllisen työpäivän pituus. Vapaa voidaan antaa myös osapäivinä tai lyhennettynä työaikana, mikäli se on toiminnan kannalta perusteltua ja työntekijä antaa siihen suostumuksensa.

Yhteensovittaminen muiden poissaolojen kanssa

Mikäli henkilö sairastuu ennen sovittua pankkivapaan alkamista, siirtyy vapaa takaisin pankkiin. Pankkivapaan aikana sairastuessa vapaat siirtyvät seuraavasta päivästä alkaen takaisin pankkiin, josta päivästä lukien katsotaan sairauspoissaolo alkaneeksi. Pankkivapaan aikaista sairastumispäivää ei katsota laskennalliseksi sairauspoissaolopäiväksi. Sairauspoissaolosta ilmoitetaan organisaatiossa voimassa olevan sairauspoissaolo-ohjeen mukaisesti.

Pankkisaldo

Työntekijä voi seurata työaikapankkinsa saldoa Titania -ohjelmasta saatavilta työaikajaksojen suunnitelma- ja toteumalistoilta. Muissa työajanseurantajärjestelmissä olevat työaikapankkiin kuuluvat henkilöt seuraavat saldoja näiden järjestelmien kautta.

Muuta sovittua

Työaikapankkiin kertynyt vapaa voidaan suorittaa rahana edellä vapaan pitäminen -kohdassa määritellyn tilanteen ohella vain poikkeuksellisissa tilanteissa, kuten virka/työsuhteen päättyessä tai kun pankki puretaan yksittäisen työntekijän osalta tai muusta viranhaltijan/työntekijän kanssa sovittua erityisestä syystä (esim. palkkausperuste olennaisesti muuttuu tai henkilö siirtyy toisen virka/työehtosopimuksen piiriin) tai paikallinen työaikapankkia koskeva sopimus irtisanotaan.

Sopimuksen voimassaoloaika

Sopimus tulee voimaan xx.xx.xxxx ja on voimassa toistaiseksi.

Sopimus on irtisanottavissa kunnallisen pääsopimuksen 13 §:n 3 momentin mukaisesti kolmen kuukauden kuluttua irtisanomisen tiedoksiantamisesta, minkä jälkeen noudatetaan valtakunnallisen virka- ja työehtosopimuksen määräyksiä.

Päiväys ja allekirjoitukset

x.12.2022

Ilkka Luoma
hyvinvointialuejohtaja

Juha Jääskeläinen
henkilöstöjohtaja

Tuija Rahkala
JHL

Jaana Pikkupeura
JUKO

Jamina Pietikäinen
Jyty

Mervi Lesonen
Super

Outi Puoskari
Tehy

Petri Rautio
Spal